

Medforslagsstillers, at vi ikke derved ville eller paa nogenformhelst Maade kunne komme i Strid med de Regler, der ere opstillede for Veifreden. Det kan nemlig aldeles ikke genere de Veifarende, at en Husmandskone trækker med sin Koo i en Veigrøft. — Det ærede Flertal har vel derhos i Betænkningen yttret, at denne Bestemmelse ligesaa godt vil kunne komme Andre som dem, i hvis Interesse den tænkes foreskrevet, tilgode; men denne Udtalelse kan jeg ikke tiltræde. Det ærede Flertal mener jo aabenbart hermed, at Kommunalbestyrelsen, at Sogneraadet ligesaa godt kan give Tilladelsen til at benytte det omhandlede Græs til at trække i Grøften med en Koo til en større Besidder, en Gaardmand som til en Smaamand (Drenghøll: Ja!). Det ærede Medlem siger ja, men et Sogneraad kan dog umulig tænkes at ville misforstaa Bestemmelsen i den Grad, at det jo maa kunne se, til hvem der sigtes i Undringsforslaget, og at det kun er Smaabesidderne, Husmændene, der have ondt ved at skaffe sig Græs, og som have Trang til at benytte Græsset i Grøfterne, som der er sigtet til. Gaardmændene have ikke Trang til at benytte Græsset paa den Maade, at de skulle behøve at lade deres Kjør trække hen i Grøfterne, og det skulde gjøre mig ondt, om Sogneraadene skulde kunne tænkes at misforstaa Indholdet af Bestemmelsen i den Grad, eller at de af Kjærlighed til og Hensyn til Gaardmændene skulde kunne tænkes at ville give dem Lov til at trække i Grøfterne med deres Kjør og derimod at negte Husmændene det. Ja der kunde vel maasse tænkes den Mulighed, at der paa enkelte Steder kunde findes et saadant Sogn, hvor — ja, jeg vil sige det ligefrem — der herskede et saa væmmeligt Gaardmandsaristokrati, at Sogneraadet vilde give Gaardmændene denne Ret og negte Husmændene den. Men Eligt kunde dog kun finde Sted, hvor der herskede et stærkt Gaardmandsaristokrati; og lad saa disse Herrer kun komme frem for Offentlighedens Domstol, da skulle de nok lære at trække Sølehornene til sig og lære at forstaa Meningen af Forslaget. — Man kunde dernæst maasse sige: Ja, men det kan være stødende for de Veifarende

at se, at der saaledes trækkes i Grøften med en Koo. Det kan jeg imidlertid ikke indrømme. Det kan ikke være stødende for de Veifarende at se en Husmandskone trække med en Koo i en Veigrøft. Jeg har tværtimod altid glædet mig over dette Syn, naar jeg vidste, at hun derved tilveiebragte mere Mælk til sine Smaa. Naar man veed, hvor ondt det falder for den Slags Folk, som til Nød kunne holde een Koo, men ogsaa kun til Nød, at skaffe det nødvendige Græs, og at de ofte kun kunne det paa den Maade, saa forekommer det mig, at det vilde være haardt at negte en sliq Tilladelse, hvor det dog ikke kan komme Noget til Hindrer. Jeg kan heller ikke tro Andet, end at paa de allerfleste Steder hverken vedkommende Sogneraad eller de tilstodende Eodseiere eller de, hvem Veiens Bedligeholdelse paahviler, vilde negte en saadan Tilladelse; thi, skulde f. Ex. de, hvem Veiens Bedligeholdelse paahviler, frugte for, at Grøften skulde blive beskadiget derved, saa vilde de, der fik Tilladelsen, vistnok være meget villige til at udbedre den Smule Skade, der maatte foraaarsages ved deres Kjørs Trækken i Grøften. Jeg vil saaledes ligesom min ærede Medforslagsstiller paa det Værmeste anbefale det høie Thing at vedtage vort Forslag under Nr. 23.

G. Andersen: Med den smukke Tante, som det ærede Mindretal har havt med sit Undringsforslag under Nr. 23, kan jeg fuldt vel sympathisere, og det skulde derfor have glædet mig, om jeg kunde være kommen til at samstemme med det; men det kan jeg ikke paa nogen Maade. Derfor nemlig det ærede Mindretals Forslag vedtages, saa finder jeg, at man derved vedtager en Bestemmelse om Ufred paa Veiene, som idetmindste hidtil ikke har havt nogen Hjemmel i Lovgivningen. I den Syn, hvor jeg er fra, var der i tidligere Tid ofte dels Græsning med løse Kreaturer og dels med tværede omkring paa Veiene, og dette er først blevet hæmmet, efterat Amts- og Sogneraadene have faaet en større Indflydelse paa Tilsynet med Veiene, idet de fra den Tid af have ladet Græsset bortselge ved offentlig Auktion til Glet, men ikke til Afgræs-